

Algebra I

Helsingin yliopisto, matematiikan ja tilastotieteen laitos

Erilliskuulustelu

30.10.2014

1. (a) Oletetaan, että G on ryhmä, jossa on alkio b ja c . Ratkaise ryhmässä G yhtälö

$$b(xc) = b.$$

- (b) Joukossa $A = \{a, b, c\}$ on määritelty laskutoimitus $*$ seuraavan laskutoimitustaulun avulla:

$*$	a	b	c
a	a	b	c
b	b	b	a
c	c	c	a

Ratkaise joukossa A yhtälö $b * (x * c) = b$.

2. (a) Tutkitaan ryhmää S_4 ja sen normaalia aliryhmää

$$V = \{(1), (12)(34), (13)(24), (14)(23)\}.$$

i. Määritä sivuluokka $(132)V$.

ii. Mitkä seuraavista sivuluokista ovat samoja? Muista perustella vastauksesi.

$$(132)V, \quad (12)V \cdot (24)V, \quad ((23)V)^{-1}$$

- (b) Ryhmällä $7\mathbb{Z}$ on aliryhmä $28\mathbb{Z}$. Määritä indeksi $[7\mathbb{Z} : 28\mathbb{Z}]$.

3. Tutkitaan rengasta $R = \{a, b, c, d\}$, jonka laskutoimitustaulut näyttävät seuraavilta:

$+$	a	b	c	d	$\cdot$	a	b	c	d
a	a	b	c	d	a	a	a	a	a
b	b	c	d	a	b	a	b	c	d
c	c	d	a	b	c	a	c	a	c
d	d	a	b	c	d	a	d	c	b

(a) Mitä renkaan R alkioita vastaavat kokonaisluvut $0, 1, 2$ ja -1 ?

(b) Onko R kunta?

(c) Määritä polynomin $2X^2 - X + 4 \in R[X]$ juuret.

4. (a) Osoita, että kuvaus $f: \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$, $f(a, b) = a$ on ryhmähomomorfismi.

(b) Osoita, että ryhmät $(\mathbb{Z} \times \mathbb{Z})/(\{0\} \times \mathbb{Z})$ ja $\mathbb{Z}$ ovat isomorfiset.

(c) Luettele kolme tekijäryhmän $(\mathbb{Z} \times \mathbb{Z})/(\{0\} \times \mathbb{Z})$ alkioita.

5. Osoita, että jos G on ääretön syklinen ryhmä, sillä on ainakin kaksi eri virittäjää.